

Eerste Westlandse Montessorischool Monster

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1.1 Protocol Meldcode EWMM.....	2
1.2 Drie pijlers van de meldcode.....	3
1.3. Verantwoordelijkheden van de Eerste Westlandse Montessorischool in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat.....	4
2. Route/stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	6
Stap 1: In kaart brengen van signalen	7
Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig thuis of letseldeskundige	7
Stap 3: Gesprek met de ouder en kind.....	8
Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	10
Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden	11
Bijlage 1: Signalen	13
Bijlage 2: Sociale kaart	17
Bijlage 3: Definities en voorbeelden	19

Inleiding

Voor u ligt de Meldcode van de Eerste Westlandse Montessorischool Monster (EWMM). Deze Meldcode bestaat uit drie delen:

Allereerst in hoofdstuk 1 het vastgestelde protocol Meldcode EWMM, dan in hoofdstuk 2 het stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit stappenplan is vrijwel integraal overgenomen uit de 'Handleiding behorend bij Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling: Basisonderwijs'.

Daarna volgt een drietal bijlagen (signalen, sociale kaart en definities en voorbeelden).

Hoofddoel van deze Meldcode voor de EWMM is de dienstverlening aan haar kinderen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling te verbeteren.

1.1 Protocol Meldcode EWMM

Het bevoegd gezag van de Eerste Westlandse Montessorischool Monster (EWMM) stelt het volgende protocol **Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling** vast:

- De Eerste Westlandse Montessorischool is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van dienstverlening aan haar kinderen en neemt deze verantwoordelijkheid zeker in geval van dienstverlening aan kinderen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- Van de medewerkers die werkzaam zijn bij Eerste Westlandse Montessorischool wordt verwacht dat zij in alle contacten met kinderen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- De Eerste Westlandse Montessorischool heeft een meldcode vastgesteld, zodat de medewerkers die binnen Eerste Westlandse Montessorischool werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- De Eerste Westlandse Montessorischool heeft in deze code ook vastgelegd op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- Onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eer gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis). Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- Onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer-gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- Onder *medewerker* in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor de Eerste Westlandse Montessorischool werkzaam is en die in dit verband aan kinderen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- Onder *kind(eren)* in deze code wordt verstaan: het kind aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

Dit Protocol Meldcode is gebaseerd op:

- de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO);
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het primair onderwijs;
- het privacyreglement van Eerste Westlandse Montessorischool.

1.2 Drie pijlers van de meldcode

Deze meldcode is gebaseerd op drie pijlers: meldnormen, situaties van onveiligheid en afwegingsvragen.

1.2.1 Meldnormen:

Meldnormen geven aan in welke situaties beroepskrachten kunnen melden.

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

- In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure (zie 1.2.2).
- In alle andere gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling, constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

1.2.2 Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht ook altijd moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- acute onveiligheid
- structurele onveiligheid
- disclosure

Onder acute onveiligheid wordt verstaan een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Bij structurele onveiligheid is er sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

We spreken van disclosure (onthulling) als slachtoffers uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers melden we ook bij Veilig Thuis. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in bijlage 3.

1.2.3 Afwegingsvragen

Het afwegingskader bevat de vijf afwegingsvragen waarmee beroepskrachten bij beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund (zie bladzijde 10).

1.3. Verantwoordelijkheden van de Eerste Westlandse Montessorischool in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt de Eerste Westlandse Montessorischool er zorg voor dat:

directie en bestuur:

- de meldcode hebben opgenomen als bijlage in het schoolveiligheidsplan;
- tenminste één aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
- deskundigheidsbevordering is opgenomen in het scholingsplan;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering worden aangeboden aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen;
- de meldcode aansluit op de zorgstructuur;
- ervoor zorgen dat er voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
- de werking van de meldcode regelmatig evalueren en zo nodig acties in gang zetten om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- afspraken gemaakt zijn over de wijze waarop de EWMM haar medewerkers ondersteunt als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- afspraken gemaakt zijn over de wijze waarop de EWMM haar verantwoordelijkheid opschaaft indien de signalering en verwijzing voor een leerling stagneert;
- eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van deze meldcode.

de aandachtsfunctionaris (AF):

- als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
- taken vaststelt van een ieder (Wie doet wat wanneer) en deze in de meldcode vastlegt;
- deelneemt aan het SOT;
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
- samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart);
- de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van het kind bij het nemen van beslissingen;
- zo nodig contact opneemt met het Veilig Thuis voor advies of melding;
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- toeziet op dossiervorming en verslaglegging.
- Het kind altijd als uitgangspunt ziet en daarnaar handelt.

de leerkracht, vakleerkracht en/of ondersteuner:

- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de aandachtsfunctionaris en/of de intern begeleider bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;

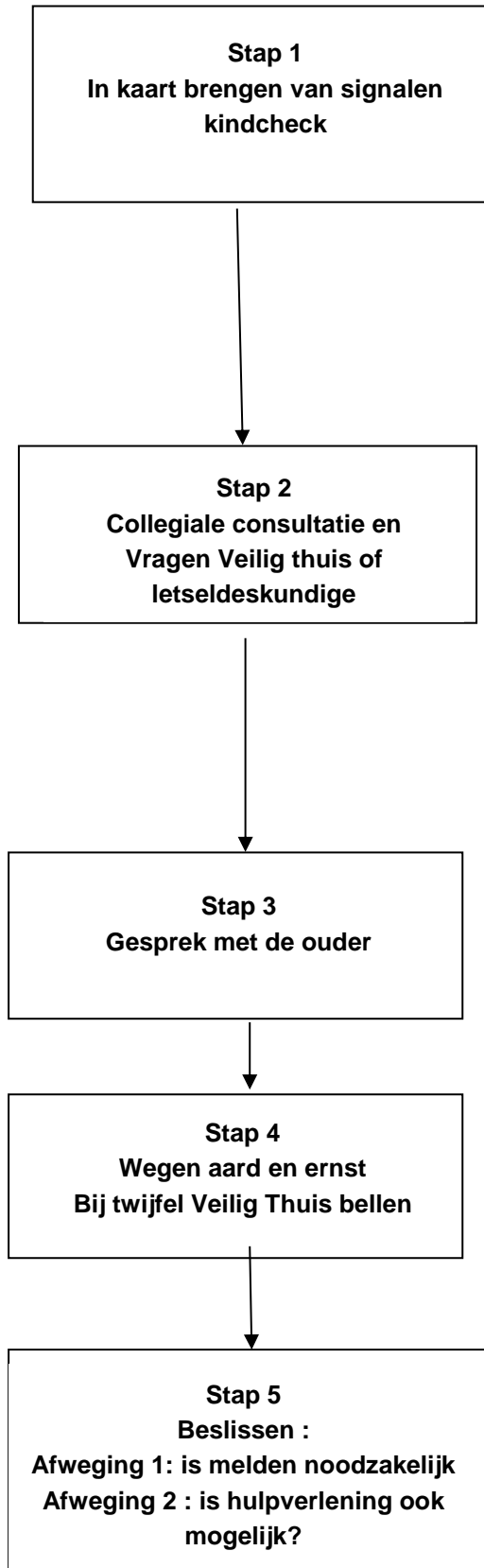
- afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de aandachtfunctionaris en/of intern begeleider of andere betrokkenen, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de aandachtfunctionaris, intern begeleider of andere betrokkenen.

de directie, het bestuur en de medewerkers zijn *niet* verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders of kinderen (begeleiding).

Deze meldcode is bijgesteld en daarna vastgesteld door directie en bestuur in haar bestuursvergadering van november 2018 en daarna door de Medezeggenschapsraad goedgekeurd.

2. Route/stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gesprek met ouders en waar mogelijk het kind: delen van de zorg
- Verslaglegging in MKVS door leerkracht (in overleg met AF of IB-er).
- Kindcheck als er meer kinderen bij betrokken zijn, die niet op de EWMM zitten.

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen Veilig thuis of letseldeskundige

- Consulteer interne en externe collega's door leerkracht tijdens:
 - bespreking met internbegeleider
 - Bespreking met aandachtsfunctionaris (Arja Durieux of Esther Hooimeijer).
 - Zorgteam
 - JGZ
- Plenair overleg met jeugdarts, sociaal verpleegkundige intern begeleider of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar
- Consulteer ook Veilig thuis door aandachtsfunctionaris
- Consulteer een letseldeskundige door aandachtsfunctionaris
- Verslaglegging in Group AF door AF.

Stap 3: Gesprek met de ouder (en het kind)

- Gesprek met de ouder (en kind): delen van de zorg
- Verslaglegging in Group AF door AF.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling aan de hand van het afwegingskader

- AF doorloopt samen met leerkracht de 5 vragen van het afwegingskader.
- AF beslist of je doorgaat naar stap 5.
- AF bespreekt eventuele melding met betrokkenen.
- Verslaglegging in Group AF door AF.

Stap 5: De beroepskracht:

- Beslist aan de hand van de uitkomsten (van het afwegingskader)
- Bespreekt een melding met de betrokkenen
- Documenteert in Group AF

Stap 1: In kaart brengen van signalen

We brengen signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leggen deze vast in ons Montessori Kind Volg Systeem (MKVS)/meldcode/vertrouwelijk. Vastlegging wordt gedaan door de leerkracht (in overleg met aandachtfunctionaris).

Ook de contacten over de signalen leggen we daar vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

- Bij vroege signalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die u als leerkracht of andere betrokkene bij het kind of in de interactie tussen ouder en kind waarneemt. In de signalenlijst uit de handleiding staat een overzicht van de signalen.
- Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de signaleringslijst Huiselijk geweld en kindermishandeling (bijlage I).
- In deze fase observeert u het kind in de klas en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor u de signalen in kaart kunt brengen. Indien nodig worden er gesprekjes met het kind gevoerd.
- De kindcheck wordt uitgevoerd als er meerdere kinderen bij betrokken zijn binnen het gezin, die geen onderwijs volgen op de Eerste Westlandse Montessorischool. Te denken valt aan kinderen op het VO, peuterspeelzaal, KDV of kinderen binnen samengestelde gezinnen.
- Het is gebruikelijk om in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, het kind en de feitelijkheden die u opvallen, krijgt u een beeld waardoor u ook met informatie van de ouder de situatie in kaart kunt brengen. Daarnaast observeert u de ouder en het kind tijdens overige contactmomenten. U verzamelt alle signalen waardoor u duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.
- Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen legt u schriftelijk vast. Gespreksverslagen kunt u door betrokkenen laten ondertekenen. Hierdoor kunt u later bij de inspectie van het onderwijs verantwoording afleggen indien dit wordt gevraagd.
- Indien de signalen duiden op kindermishandeling gepleegd door een medewerker van de school dan dient dit onmiddellijk gemeld te worden bij het bestuur. Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een kind, meld de signalen dan bij de directie. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig thuis of letseldeskundige

We bespreken de signalen met de aandachtsfunctionaris (AF). Zo nodig vragen we ook advies aan derden.

- Consultatie is - afhankelijk van de interne afspraken van de organisatie - mogelijk met de volgende collega's: de intern begeleider, de directie, de aandachtsfunctionaris kindermishandeling, een collega uit dezelfde klas en/of de jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Ook kan er advies gevraagd worden bij de contactpersoon van het SKT. Tevens kan gebruik worden gemaakt van samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin. Verslaglegging gebeurt in het daarvoor bestemde document dat te vinden is in de groep 'aandachtsfunctionaris'.
- Bij het gesprek tussen leerkracht (Ik) en aandachtsfunctionaris (AF) kan er gebruik gemaakt worden van de signalenwijzer van Praat (aanwezig bij AF).

- Om het kind 'open' (niet anoniem) te bespreken met de SKT-contactpersoon en met andere externe deskundigen is schriftelijke toestemming van de ouder vereist. Indien u in het contact transparant en integer bent, is de kans groot dat over deze zaken een open gesprek mogelijk is. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder gegeven. Gespreksvaardigheid om in gesprek te gaan over zorgen en het vragen om toestemming van de ouder is een specifieke deskundigheid en kan door middel van scholing worden aangeleerd. Ook kunt u advies krijgen van het Veilig Thuis. Indien de ouder weigert, is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (stap 4). Het kind kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.
- Indien u ook maar enige twijfel heeft over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij het kind, vraagt u advies bij Veilig thuis. Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht is dat u zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zorgvuldig handelen vereist dat u nagaat of u advies moet vragen bij het Veilig Thuis.
- Voor letselduiding wordt een letseldeskundige geconsulteerd. Hiervoor wordt contact gezocht met het Veilig Thuis, waar vertrouwensartsen werken, voor advies.

Noodsituaties

- Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat het kind of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan Veilig Thuis. Komt men daar op basis van de signalen tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.
- In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van het Jeugdbescherming West en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Stap 3: Gesprek met de ouder en kind

Bespreek de signalen met de ouder en het kind.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

Overweeg registratie in de Verwijsindex

Verslaglegging op schoolniveau gebeurt in het daarvoor bestemde document dat te vinden is in O365 in de groep aandachtsfunctionaris.

1. Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
3. Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van seksueel misbruik, (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of eer-gerelateerd geweld neemt u vóórafgaand aan het gesprek met spoed contact op met het Veilig Thuis.
5. Leg het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

Participatie van kinderen in deze stap is essentieel.

In het onderstaande document staat in 9 punten hoe die participatie van kinderen vorm en inhoud krijgt:

1. Termen

Het kind wordt in het protocol benoemd als gesprekspartner in verschillende stappen van de meldcode.

2. Informatie over het proces

De aandachtsfunctionaris (eventueel samen met leerkracht) geeft informatie aan het kind over:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De aandachtsfunctionaris informeert het kind over wat veilig opgroeien is.

- Hoe en wie geeft de informatie aan kinderen over hun recht om veilig op te groeien?
- Wat is een normale omgang tussen ouder en kind?
- Hoe gaat u een kind *ontschuldigen*?

4. Recht op eigen mening

De aandachtsfunctionaris informeert het kind over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De aandachtsfunctionaris informeert het kind en luistert naar de visie van het kind?

Denk hierbij aan:

- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

In stap 3 van de meldcode wordt in een gesprek tussen de aandachtsfunctionaris en het kind de mening van het kind gevraagd over de besluitvorming.

7. Route bij disclosure (zie voor informatie over disclosure stap 4)

In het geval van disclosure bespreekt de aandachtsfunctionaris met het kind dat er direct contact met Veilig Thuis opgenomen wordt en bespreekt ook samen met kind de vervolgstappen.

8. Steun

De aandachtsfunctionaris bespreekt met het kind in een individueel gesprek hoe er steun wordt geboden aan het kind na overdracht en/of melding. De aandachtsfunctionaris is hierbij aanspreekpunt voor Veilig Thuis en eventueel andere hulpverlening.

9. Tips voor gesprek

Tips voor een gesprek zijn te vinden in :

- “Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” (VWS, 2018) Deze is als document te vinden in O365 in de group aandachtsfunctionaris.
- “Luister je wel naar mij” –Martine Delfos. Dit boek is te vinden in de orthotheek in de IB-ruimte.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden.

Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over kindgerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt het kind zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert het kind hierop? Hoe is de ontwikkeling van het kind tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder? Breng de ouder na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continue uit over de ontwikkeling van het kind en de zorgen die u hebt. Indien een handelingsplan wordt ingezet voor het kind, bespreek dit met de ouder. Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelingsplan.

Indien de ouder de zorgen herkent, kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben, kunt u dit traject afsluiten. U kunt het kind en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Geen gesprek met de ouder of het doen van een melding bij het Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met u zal verbreken en de school zal verlaten.

Bij het vragen van advies aan het Veilig Thuis geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder en het kind het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Neem bij twijfel altijd (opnieuw) contact op met het Veilig Thuis. Deze afweging wordt gedaan door de aandachtsfunctionaris, die indien nodig hiervoor informatie inwint en/of hulp vraagt bij de intern begeleider, leerkracht of andere betrokkenen.
- De afweging gebeurt aan de hand van de vijf afwegingsvragen.

	1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i>
		Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.
Meldnorm 1	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i>
		Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i>
		Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.

4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

- Mocht op basis van het afwegen besloten worden om naar stap 5 te gaan, dan worden ouders in een gesprek hiervan op de hoogte gebracht door de aandachtsfunctionaris. Dit gesprek wordt voorbereid door de aandachtsfunctionaris in samenspraak met de leerkracht en de tweede aandachtsfunctionaris binnen de school. Bij dit gesprek wordt ook vermeld dat er een registratie zal plaatsvinden bij Veilig Thuis.
- De aandachtsfunctionaris is de persoon die de melding bij Veilig Thuis doet.
- Verslaglegging gebeurt in het daarvoor bestemde document dat te vinden is in de group aandachtsfunctionaris.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

1: *Is melden noodzakelijk?*

2: *Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?*

De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door aan de hand van het document dat is opgesteld onder naam van het kind in de group aandachtsfunctionaris.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

Meent u, op basis van uw afwegingen in stap 4, dat u het kind en zijn gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- *organiseer* dan de noodzakelijke hulp;
- *volg* de effecten van deze hulp; en
- *doe* alsnog een *melding* als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

De aandachtsfunctionaris bespreekt met de ouder de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor het kind en/of de ouder. Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder door en vraag daarna of de ouder is aangekomen bij de hulp.

De school kan hierbij ook gebruik maken van de ondersteuning vanuit het SKT. Ouders kunnen zich aanmelden bij het SKT en/ of kunnen advies inwinnen via de schoolcontactpersoon om te kijken welke hulp passend is. Zie voor contactgegevens de sociale kaart in bijlage 2.

Maak met de leerkracht en IB-er afspraken over begeleidings- en zorgbehoeften van het kind. Stel een handelings- of begeleidingsplan op en voer dit uit. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouders.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

Kunt u uw leerling *niet voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermen, of *twijfelt* u er aan of u hiertegen voldoende bescherming kunt bieden:

- *meld* uw vermoeden bij Veilig Thuis
- *sluit* bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- *overleg* bij uw melding met Veilig Thuis wat u *na de melding*, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, *zelf* nog kunt doen om uw leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met de ouder. U kunt de melding ook bespreken met het kind.

1. Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag het kind en/of ouder uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van het kind en/of ouder, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren en leg dit in het document vast.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw kind of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om het kind of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van het kind of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met het kind en/of ouder over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van het kind, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat het kind en/of de ouder daardoor het contact met u zal verbreken.

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met Veilig Thuis en eventueel opnieuw een melding te doen. Veilig Thuis adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien u onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

Bijlage 1: Signalen

Signalenlijst 4-12 jaar

1. Psycho-sociale signalen

Ontwikkelingsstoornissen

- achterblijven in taal-, spraak-, motorische-, emotionele en/of cognitieve ontwikkeling
- schijnbare achterstand in verstandelijke ontwikkeling
- regressief gedrag
- niet zindelijk

relationele problemen t.o.v. de ouders

- totale onderwerping aan de wensen van de ouders
- sterk afhankelijk gedrag t.o.v. de ouders
- onverschilligheid t.o.v. de ouders
- kind is bang voor ouder
- kind vertoont heel ander gedrag als ouders in de buurt zijn

relationele problemen t.o.v. andere volwassenen

- bevrozing bij lichamelijk contact
- allemansvriend
- lege blik in de ogen en vermijden van oogcontact waakzaam, wantrouwend

relationele problemen t.o.v. andere kinderen

- speelt niet met andere kinderen
- is niet geliefd bij andere kinderen
- wantrouwend
- terugtrekken in eigen fantasiewereld

gedragsproblemen

- plotselinge gedragsverandering
- labiel, nerveus, gespannen
- depressief
- angstig
- passief, in zichzelf gekeerd, meegaand, apathisch, lusteloos
- agressief
- hyperactief
- destructief
- geen of nauwelijks spontaan spel, geen interesse in spel
- vermoeidheid, lusteloosheid
- niet huilen, niet lachen
- niet tonen van gevoelens, zelfs niet bij lichamelijke pijn
- schuld- en schaamtegevoelens
- zelfverwondend gedrag
- eetproblemen
- anorexia/boulimia
- slaapstoornissen
- bedplassen/broekpoepen

2. Signalen die specifiek zijn voor de schoolsituatie

- plotselinge achteruitgang in schoolprestaties
- leerproblemen
- vaak absent
- geheugen-en/of concentratieproblemen
- faalangst
- niet willen uitkleden voor de gymles
- altijd heel vroeg op school zijn
- na schooltijd bij school blijven hangen
- stipt op tijd thuis moeten zijn
- buiten school geen contact mogen hebben met andere kinderen

3. Medische signalen

lichamelijke kenmerken (specifiek voor lichamelijke mishandeling)

- blauwe plekken
- krab-bijt-of brandwonden
- botbreuken
- littekens

verzorgingsproblemen (specifiek voor verwaarlozing)

- slechte hygiëne
- onvoldoende kleding
- onvoldoende geneeskundige en tandheelkundige zorg, veel ongevallen door onvoldoende toezicht
- herhaalde ziekenhuisopnamen
- recidiverende ziekten door onvoldoende zorg
- traag herstel voor onvoldoende zorg

overige medische signalen

- ondervoeding
- achterblijven in lengtegroei
- psychosomatische klachten (buikpijn, misselijkheid, hoofdpijn)

4. Kenmerken ouders/gezin

Ouder-kind relatiestoornis

- ouder troost kind niet bij huilen
- ouder klaagt overmatig over het kind
- ouder heeft irreële verwachtingen t.a.v. het kind
- ouder toont weinig belangstelling voor het kind

Signalen ouder

- geweld in eigen verleden
- apathisch en (schijnbaar) onverschillig
- onzeker, nerveus, gespannen
- onderkoeld brengen van eigen emoties
- negatief zelfbeeld
- steeds naar andere artsen, ziekenhuizen gaan (shopping)
- afspraken niet nakomen

- kind opeens van school halen
- aangeven het bijna niet meer aan te kunnen
- ouder met psychiatrische problemen
- verslaafde ouder

gezinskenmerken

- 'multi-problem'gezin
- ouder die er alleen voorstaat
- regelmatig wisselende samenstelling van gezin
- isolement
- vaak verhuizen
- sociaal –economische problemen: werkloosheid, slechte behuizing, migratie
- veel ziekte in gezin
- draaglast gezin gaat draagkracht te boven
- geweld wordt gezien als middel om problemen op te lossen

5. Specifieke signalen bij seksueel misbruik

lichamelijke kenmerken

- verwondingen aan genitaliën
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina en/of anus
- problemen bij het plassen
- recidiverende urineweginfecties
- pijn in de bovenbenen
- pijn bij lopen en/of zitten
- seksueel overdraagbare ziekten

relationele problemen

- angst voor mannen of vrouwen in het algemeen of voor een man of vrouw in het bijzonder
- sterk verzorgend gedrag, niet passend bij de leeftijd van het kind (parentificatie)

gedragsproblemen

- afwijkend seksueel gedrag
- excessief en/of dwangmatig masturberen
- angst voor lichamelijk contact of juist zoeken van seksueel getint lichamelijk contact
- seksueel agressief en dwingend gedrag t.o.v. andere kinderen
- niet leeftijdsadequaat seksueel spel
- niet leeftijdsadequaat kennis van seksualiteit
- angst voor zwangerschap
- angst om zich uit te kleden
- angst om op de rug te liggen
- negatief zelfbeeld: ontevredenheid over, boosheid op schaamte voor eigen lichaam
- schrikken bij aangeraakt worden
- houterige motoriek (onderlichaam op slot)
- geen plezier in bewegingsspel

6. Signalen die specifiek zijn voor het syndroom van Münchhausen by Proxy (MBPS)

- onderzoeksgegevens kloppen niet met het ziektebeeld
- medische gegevens over eerdere behandelingen is moeilijk te verkrijgen

- symptomen verdwijnen wanneer verzorger en kind worden gescheiden
- een broertje of zusje is overleden of eveneens vaak ziek
- de moeder niet terugschrikt voor ingrijpende onderzoeken of het onder narcose brengen van het kind en daar zelfs op aan dringt
- voorvallen vinden in de avonden en weekenden plaats waarbij een beroep wordt gedaan op andere artsen
- de volgende klachten worden gepresenteerd: bewusteloosheid, insulten, apneu, diarree, overgeven, koorts, lethargie
- het kind heeft een aanzienlijke ziektegeschiedenis met steeds andere klachten
- de moeder is werkzaam in de gezondheidszorg of beschikt over een zeer grote medische kennis
- het verhaal van moeder bevat kleine tegenstrijdigheden
- vaak van arts wisselen

Het onderscheid met postnatale depressie bij de moeder, wiegendood of kinderen die niet goed groeien veroorzaakt door iets anders dan MBPS, is dat in deze gevallen de moeders vaak dankbaar zijn als ze ontlast worden van de zorg voor hun kind, terwijl MBPS-moeders die zorg niet willen uitbesteden.

Bijlage 2: Sociale kaart

Sociale kaart van de Eerste Westlandse Montessorischool Monster (EWMM).

Organisatie : Politie alarmnummer (bij noodsituaties)
Telefoonnummer : 112

Organisatie : jeugdbescherming west
Telefoonnummer : 070-3082999 buiten kantooruren (070-3795160)

Organisatie : Veilig Thuis
Contactpersoon : x
Adres : Waldeck Pyrmontkade 872, Den Haag
Telefoonnummer : 070-3459717
E-mailadres : info@veiligthuishaaglanden.nl

Organisatie : Sociaal Kernteam (SKT)
Contactpersoon : Manon van der Kooi
Adres : Stokdijkkade 2 Naaldwijk
Telefoonnummer : 0628620200
E-mailadres : MvdKooi@SKTWestland.nl

Organisatie : GGZ
Contactpersoon :
Adres : Stokdijkkade 19 Naaldwijk
Telefoonnummer : 0174-272854
E-mailadres : info@ggz-delfland.nl

Organisatie : Jeugdgezondheidszorg
Contactpersoon : schoolarts E Huijvenaar
Adres : postbus 339,2700 AH Zoetermeer
Telefoonnummer : 088-0549999
E-mailadres : info@jgzzhw.nl

Organisatie : MEE
Contactpersoon :
Adres : Verdilaan 3b Naaldwijk
Telefoonnummer : 0887752000
E-mailadres : info@meezhn.nl

Organisatie : Politie (ook sociale jeugd- zedenzaken)
Contactpersoon : wijkagenten Ivan van Mulken en Petra Osinga
Adres :
Telefoonnummer : 0900-8844
E-mailadres :

EWM

Organisatie : jeugdformaaf
Contactpersoon :
Adres : Fleminglaan 16 Rijswijk
Telefoonnummer : 070 3512751
E-mailadres : info@jeugdformaaf.nl

Organisatie : De Jutters
Contactpersoon :
Adres : Postbus 61452 2506AL Den Haag
Telefoonnummer : 0708507850
E-mailadres : info@dejutters.com

Bijlage 3: Definities en voorbeelden

Definities en voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure:

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor plegger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	<ul style="list-style-type: none"> • Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> • Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eer-gerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.